

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 618/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Andrejom Garom, Štefánikova 14, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5CoCsp/30/2020-315 z 30. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. apríla 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhujú, aby bolo napadnuté uznesenie krajského súdu zrušené a vec mu vrátená na ďalšie konanie a aby im bol krajský súd zaviazaný nahradiť trovy konania.

2. Sťažovatelia sú žalovanými v konaní o zaplatenie 309 236,07 eur s príslušenstvom, ktoré je pod sp. zn. 22Csp/123/2017 vedené na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) na základe žaloby obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“).

3. Pred pojednávaním okresného súdu v predmetnej veci, ktoré sa malo konať 29. januára 2020, požiadal žalobca o odročenie pojednávania z dôvodu mimosúdnych rokovaní sporových strán a zároveň navrhol prerušiť konanie na dobu 6 mesiacov. Sťažovatelia ako žalovaní s návrhom súhlasili, preto okresný súd uznesením č. k. 22Csp/123/2017-269 z 22. januára 2020 konanie prerušil na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia, ktorá nastala 19. februára 2020.

4. Uznesením č. k. 22Csp/123/2017-277 z 26. augusta 2020 okresný súd konanie podľa § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku zastavil, pretože návrh na pokračovanie v konaní nebol podaný do šiestich mesiacov (teda do 19. augusta 2020) od právoplatnosti rozhodnutia o jeho prerušení.

5. Proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania podal odvolanie žalobca, poukazujúc na § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“), ktorý sa v skutkových okolnostiach prerušeného konania mal prejavovať tak, že doba na podanie návrhu na pokračovanie konaní sa predlžuje o 33 dní (obdobie od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020).

6. Krajský súd uznesením napadnutým ústavnou sťažnosťou uznesenie okresného súdu o zastavení konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Citujúc § 1 písm. a) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. sa krajský súd stotožnil *„s odvolateľom, že i lehota na podanie návrhu na pokračovanie v prerušenom konaní (§ 163 ods. 2 CSP), určená súdom v uznesení o prerušení konania v rozsahu šiestich mesiacov, je lehota na vykonanie procesného úkonu strany podľa § 2 ods. 1 zákona, ktorá v zmysle § 1 písm. a) neplynula v čase odo dňa 27.03.2020, kedy nadobudol zák. č. 62/2020 Z. z. účinnosť, do 30.04.2020., t. j. v rozsahu 33 dní... S ohľadom na nadobudnutie právoplatnosti uznesenia o prerušení konania... a neplynutie súdom určenej lehoty podľa § 163 ods. 2 CSP odo dňa 27.03.2020 do 30.04.2020, v čase vydania napadnutého uzneseniu lehota na podanie návrhu na pokračovanie v konaní neuplynula.“*

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, pretože *„na daný procesný stav aplikoval právnu normu, ktorú aplikovať nemal“*. Pripomínajú judikatúru ústavného súdu o požiadavke ústavne konformného výkladu a uplatňovania právnych noriem a, citujúc zodpovedajúce ustanovenia Civilného sporového poriadku i zákona č. 62/2020 Z. z., dôvodí, že práve zákon č. 62/2020 Z. z. *„v cit. ust. § 2 ods. 1 neplynutie lehôt priznáva pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami sporu. Výhodu neplynutia lehôt teda nepožívajú (paušálne) všetky procesné úkony v súdnych konaniach, ale iba tie, ktorých vykonanie sporovými stranami bolo ustanovené zákonom alebo určené súdom v konaní pred súdom, t. j. ústne a verejne.“*. Zohľadňujúc účel zákona č. 62/2020 Z. z. predstavuje podľa sťažovateľov v jeho § 2 ods. 1 použité slovné spojenie *„v konaní pred súdom“* *„terminus technicus, ktorý exaktne reflektuje pojmovú a významovú odlišnosť od širšie vymedzeného pojmu - súdne konanie práve tým, že konanie pred súdom predpokladá fyzickú prítomnosť strán (na vytýčených pojednávaniach), kým pri súdnom konaní (pojatom širšie) môže ísť aj o procesné úkony vykonávané iným spôsobom, nevyžadujúcim fyzickú účasť strán pred súdom“*. Preto ak zákonodarca použil v ponímaní sťažovateľov užšie formulovaný pojem, má to za následok, že na procesné úkony, ktoré možno realizovať aj inou než ústnou formou, sa neplynutie lehôt podľa § 1 písm. a) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. nevzťahuje.

8. Okrem toho podľa názoru sťažovateľov sa § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. vzťahuje na tie procesné úkony v konaní pred súdom, ktoré sú uložené ako povinnosť. Avšak § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku predpokladá úkon, ktorý „je len dispozičným úkonom jednej zo strán sporu, na základe ktorého sa v konaní má pokračovať. K vykonaniu tohto úkonu je strana (osobitne tá, ktorá má na tom záujem) oprávnená, nie povinná. Vykonať alebo aj nevykonať ho môže každá zo strán dobrovoľne zo svojej vôle a tak aj znášať dôsledky svojho konania, v danom prípade zastavenia konania.“.

9. Sťažovatelia napadnutému uzneseniu vytykajú aj nedostatočné odôvodnenie, v dôsledku čoho sú závery krajského súdu zhmotnené v enunciate predmetného uznesenia nepreskúmateľné.

10. Napokon sťažovatelia namietajú aj porušenie princípu rovnosti sporových strán. Žalobca si podľa ich názoru nestrážil svoje práva, keď «mal 6 mesiacov na podanie návrhu na pokračovanie v konaní. V čase od začiatku mája 2020 až do dňa 19.08.2020 (t. j. posledný deň na podanie návrhu na pokračovanie v konaní) na Slovensku neboli takmer žiadne obmedzujúce opatrenia. Žalobca mal dostatok času na to, aby keď sa so Sťažovateľom mimosúdne nedohodol, požiadal o pokračovanie v konaní a aby vo veci rozhodol súd. Je preto neprípustné, aby Žalobca svoju „neostrážitosť“, t. j. nepodanie návrhu na pokračovanie v konaní v zákonom stanovenej lehote zdôvodňoval ustanoveniami Zákona ohľadne COVID-u.». Nadväzne sťažovatelia uvádzajú, že žalobca požiadal o pokračovanie v konaní 4. septembra 2020, teda po tom, ako mu bolo doručené uznesenie okresného súdu o zastavení konania, „nakoľko až vtedy si uvedomil svoje zmeškanie lehoty“. Krajský súd tak „v zjavnom rozpore so zásadou princípu rovnosti strán, nesprávnym právnym posúdením veci, zvýhodnil jednu stranu sporu, a to Žalobcu, keď ustanovenia Zákona o mimoriadnych opatreniach aplikoval na situáciu, kedy Žalobca svojou nepozornosťou zmeškal lehotu na podanie návrhu na pokračovanie v konaní“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom prieskumu v prerokúvanej veci je zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, zatiaľ čo v zmysle judikatúry ústavného súdu sa v konaniach o ústavnej sťažnosti zásadne preskúmajú len také právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 361/2010).

12. Ústavný súd z uvedeného pravidla pripustil už opakovane v judikatúre výnimky, ak išlo o rozhodnutie, ktoré je spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (IV. ÚS 195/2010), pričom tento negatívny dôsledok sa vzťahoval na výsledok konania, ktorý by nebolo možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09 alebo aj nález sp. zn. III. ÚS 46/2013).

13. Vo veci sťažovateľov tvorí predmet prieskumu uznesenie krajského súdu, ktoré má nielen kasačnú povahu, no zároveň zrušuje prvoinštančné rozhodnutie o rýdzo procesnej otázke (zastavenie konania pre nepodanie návrhu podľa § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Dôsledkom právoplatnosti napadnutého uznesenia je pokračovanie v konaní o žalobe podanej voči sťažovateľom, pričom zrušenie uznesenia okresného súdu nijakým spôsobom nepredznamenáva meritórny výsledok sporu, ba pre jeho ďalší postup ani neobmedzuje sťažovateľov vo využívaní ich procesných práv, ktorými podobu rozhodnutia vo veci samej môžu ovplyvniť.

14. Z uvedených dôvodov je pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľov plne použiteľný stabilný právny názor, podľa ktorého základné práva na súdnu ochranu sú výsledkové, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03, ESLP Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002).

15. Dôvodom sťažovateľov nechýba prvok logického uvažovania, no vychádza z výkladu podústavného práva. Bez ambície vykladať jednoduché právo, no v záujme dôsledného odôvodnenia vlastných záverov, ústavný súd podotýka, že uplatnenie § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. založené na doslovnom výklade vôbec nevyklučuje podradiť návrh na pokračovanie v prerušenom konaní podľa § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku pod kategóriu procesného úkonu strany v konaní, ktorý má byť vykonaný v lehote ustanovenej zákonom (§ 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z.). Teleologický prístup k výkladu dotknutých procesných noriem akcentovaný sťažovateľmi nemusí nevyhnutne preukazovať dôvodnosť ich argumentov, ktoré cielia na zužujúcu interpretáciu slovného spojenia „v konaní pred súdom“ použitého v § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. v tom zmysle, že lehoty neplynú len vo vzťahu k procesným úkonom nevyhnutne spätým s fyzickou prítomnosťou sporových strán pred súdom. Prerušenie plynutia lehôt podľa predmetného ustanovenia možno interpretovať aj tak, že nenúti klientov a právnych zástupcov k stretávaniu sa vzhľadom na to, že lehoty na realizáciu procesných úkonov neplynú, čím taktiež prispieva k zníženiu mobility spätéj s rizikom šírenia epidémie. Okrem toho sťažovateľmi preferovaná výkladová reštrikcia by musela byť (bez náležitej opory v zákonomnom texte) spojená s kategorizáciou procesných úkonov z hľadiska toho, či sú realizovateľné len fyzickou prítomnosťou strán pred súdom, čo pri rozmanitosti spektra procesných úkonov môže vyvolávať nezanedbateľné oslabenie predvídateľnosti uplatňovania § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. Ústavný súd tieto výkladové a aplikačné prístupy neuvádza preto, aby sa záväzne vyjadroval, ktorá z nich je jediná správna. Predložená ponuka má za cieľ iba vysvetliť, prečo ústavný súd nepovažuje výklad a uplatnenie zvolené krajským súdom za arbitrárne a ústavne neutržateľné.

16. Ani argumentácia sťažovateľov, podľa ktorej sa dotknuté ustanovenie zákona č. 62/2020 Z. z. vzťahuje iba na procesné úkony formulované ako povinnosť, nie je pre ústavný súd dostatočne relevantná. Faktom síce je, že § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku priamo povinnosť neukladá, no sporovú stranu, ktorá do konania vstúpila so záujmom na meritórnym výsledku, vystavuje hrozbe jeho procesného ukončenia, ak návrh na pokračovanie v konaní nepodá. Predmetné dôvody sťažovateľov preto rovnako nie sú spôsobilé účinne spochybníť ústavno-právnu kvalitu napadnutého uznesenia krajského súdu.

17. Napokon ani presvedčenie sťažovateľov, že „v čase od začiatku mája 2020 až do dňa 19.08.2020... na Slovensku neboli takmer žiadne obmedzujúce opatrenia. Žalobca mal dostatok času na to, aby keď sa so Sťažovateľom mimosúdne nedohodol, požiadal o pokračovanie v konaní“, nepostačuje podľa názoru ústavného súdu na prijatie ústavnej sťažnosti na meritórny prieskum. Zákon č. 62/2020 Z. z. jasne a predvídateľne ustanovil dobu, počas ktorej lehoty na realizáciu druhovo vymedzenej skupiny procesných úkonov neplynú.

Hľadanie aplikačných prístupov, zohľadňujúcich okolnosti individuálnych pomerov sporových strán, by viedlo k nezanedbateľnému narušeniu predvídateľnosti analyzovanej právnej úpravy, preto aplikácia § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. založená na doslovnom jazykovom výklade vhodným spôsobom vyvažuje nepredvídateľnosť dopadu vývoja epidemickej situácie na účinnosť a efektívnosť právnej ochrany poskytovanej v súdnych konaniach.

18. Interpretácia a uplatnenie § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. preferovaná sťažovateľmi je jedna z viacerých možných. Z ústavno-právneho hľadiska bolo povinnosťou krajského súdu zvoliť aplikačný prístup, ktorý bude rešpektovať základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu. Zrušenie uznesenia okresného súdu o zastavení konania sa podľa presvedčenia ústavného súdu dotýka základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu iba tým, že oddiaľuje nastolenie stavu právnej istoty o riešení spornej otázky tvoriacej predmet konania o žalobe žalobcu. Zároveň však podstatne eliminuje obmedzenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu, pretože mu otvára cestu k meritórному rozhodnutiu o jeho žalobe. To všetko na báze nearbitrárneho a korektného výkladu a uplatnenia predmetnej procesnej normy, pretože je skutkovo nesporné, že žalobca návrh na pokračovanie v konaní podal v zákonom ustanovenej lehote predĺženej o dobu 33 dní na základe zákona č. 62/2020 Z. z., čím zrozumiteľne prejavil záujem na pokračovaní v konaní a na meritórnom rozhodnutí o jeho žalobe. Sťažovateľom sa nastoleným riešením neupierajú čiastkové práva tvoriace vo svojom súhrne obsah základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

19. Napokon nedôvodnou je aj námietka sťažovateľov o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu. Samotná schopnosť sťažovateľov predniesť v ich ústavnej sťažnosti argumenty o jeho nesprávnosti a ústavnom nesúlade dokazujú, že dôvody kasačného výroku krajského súdu poznajú. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie stručne, no z pohľadu jeho preskúmateľnosti dostatočne. Svoje úvahy o aplikovateľnosti § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. na kauzu sťažovateľov vysvetlil z hľadiska ústavného zrozumiteľne.

20. Ústavná sťažnosť je preto zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu